

Sesiunea solemnă a Universității din București, Miercuri, 16.07.2014, Aula Magna

Universitatea din București și Academia Română la 150 de ani

Alocuțiune Ionel-Valentin Vlad, Președintele Academiei Române

Sunt onorat să particip astăzi la marea sărbătoare a Universității din București și vă mulțumesc pentru invitația pe care mi-ați adresat-o atât mie, ca Președinte al Academiei și profesor asociat al Universității, cât și numeroșilor membri ai Academiei Române care se găsesc în această Aulă.

Se împlinesc 150 de ani de la înființarea Universității din București, în baza *Decretului Domnesc* promulgat de Domnitorul Alexandru I. Cuza. Răspunzând unei nevoi interne a tânărului stat român, trei facultăți existente (Litere și Filosofie, Drept, Științe) se uneau într-o Universitate, care avea ca menire fundamentală emanciparea tineretului prin studii superioare în țară, formarea elitelor Țării, fără a limita accesul acestora de starea lor materială sau de eventuale stipendii (condiții impuse de studiile la universități din străinătate).

Într-un stil concis, *Decretul Domnesc* prevedea ca Universitatea să se administreze autonom, rectorii și decanii să fie aleși de profesori, din rândul lor. Și să nu uităm, profesorii Universității vor alege din rândurile lor și un membru al Senatului (camerei ponderative) a Parlamentului Țării.

O Universitate este caracterizată în primul rând de slujitorii ei, de profesorii ei. Voi încerca să vorbesc, în timpul limitat pe care îl am la dispoziție, mai întâi despre rectorii Universității. Fiecare dintre ei au fost mari personalități culturale ale României. Voi începe cu **Titu Liviu Maiorescu**, avocat, critic literar, eseist,

estetician, filosof, pedagog, politician și scriitor, **prim-ministru al României între**

anii 1912-1914, ministru de interne, membru fondator al Societății Academice Române (20 iulie 1867), vicepreședinte al Academiei Române (1980-84) și rector al Universității între anii 1892-97, personalitate remarcabilă a

României sfârșitului secolului al XIX-lea și începutului secolului XX. Îi vor urma

alți **21 de rectori ai Universității, care vor fi membri ai Academiei Române**, și ce nume: **Nicolae Iorga** (1871–1940), istoric (1929–1932), **Ion Athanasiu** (1892–1949), geolog și seismolog (1915–1920), **Horia Hulubei**(1896–1972), fizician, m.t. (1941–1944), **Daniel Danielopolu** (1884–1955), medic, m.t. (1944), **Petre P. Panaitescu** (1900–1967), istoric, m.c. (1940–1941), **Alexandru Rosetti** (1895–1990), lingvist și filolog, m.t. (1946–1949), **Iorgu Iordan** (1888–1986), lingvist și filolog, m.t. (1957–1958), **Simion Stoilow** (1887–1961), matematician, m.t. (1944–1946), **Ilie Murgulescu** (1902–1991), chimist, m.t. (1949–1950), **Nicolae Sălăgeanu** (1907–1988), botanist, m.t. (1954–1957), **Gheorghe Mihoc** (1906–1981), matematician, m.t. (1963–1968), **Nicolaie Dan Cristescu** (n. 1929), matematician, m.t. (1990–1992) și alții (m.t.-membru titular; m.c.-membru corespondent).

Aproape 200 dintre profesorii Universității din București au fost și sunt membri ai Academiei Române. Voi remarca patriotismul acestor profesori care, după terminarea unor studii strălucite, au optat pentru formarea unor generații de intelectuali români, pentru a răspunde misiunii Universității cerută de Țară. Îmi permit să-i amintesc pe câțiva dintre Profesorii mei de la Universitatea din București, Facultatea de Fizică (pe care i-am avut după terminarea Politehnicii din București, Facultatea de Electronică) și în același timp ctitori ai Institutului de Fizică al Academiei, **în 1950**, apoi de Fizică Atomică (IFA) de la Măgurele: Acad. **Horia Hulubei** (1896–1972), Acad. **Eugen Bădărău**, Acad. **Șerban Țițeica** (1908–1985, vicepreședinte și președinte interimar al Academiei Române), **Prof. Ion I. Agârbiceanu** (1907–1971, m.c.A.R., șef de catedră și la Institutul Politehnic București), Acad. **Radu Grigorovici** (1911–2008, vicepreședinte al Academiei Române), Acad. **Ioan Ursu** (director general al IFA) ș.a. Platforma de Fizică de la Măgurele a rămas până astăzi cel mai puternic centru de cercetare avansată al României, unde s-a deplasat și Facultatea de Fizică a Universității, urmând exemplul unor mari laboratoare naționale din S.U.A. și din alte țări dezvoltate.

În Universitatea din București au studiat aproape 300 de viitori membri ai Academiei Române dintre cei 1111 de membri din țară din toate timpurile (inclusiv membri post-mortem).

În sfârșit, 21 membri ai Academiei Române au fost distinși și cu titlul de *Doctor honoris causa* al Universității din București.

Se cuvine amintită și o altă legătură între Universitatea București și înaltul for academic al țării. Din 1868 și până în 1898, Academia Română, lipsită de un

sediu propriu, a fost găzduită într-o aripă a Palatului Universității, opera arhitectului Alexandru Orăscu (din 1857-1869). Strada Academiei din apropiere amintește și astăzi despre această legătură care a existat între cele două instituții de cultură și de educație ale țării. Aici se afla și biblioteca Academiei și tot aici se desfășurau adunările ordinare și extraordinare ale supremului for științific al țării.

Aici, în martie 1890, a avut loc și un moment istoric cu adânci semnificații: primirea prințului moștenitor al Italiei, Vittorio Emmanuel al III-lea (1869–1947), un mare iubitor al științelor și un distins numismat, ca membru de onoare al Academiei Române. Era primul membru al Casei Regale a Italiei care vizita Regatul României, condus de marele Rege Carol I. Președinte al Academiei era Mihail Kogălniceanu. Avea loc, așadar, întâlnirea între viitorul rege al Italiei, primul rege al României independente și unul dintre principalii artizani ai Unirii Principatelor Române. După câteva zile, principele Ferdinand de Hohenzollern-Sigmaringen (1865-1927), viitor rege al României va fi ales membru de onoare al Academiei Române în același local al Universității din București.

Universitatea din București are însă și un prezent prestigios, demn de această mare istorie. Voi menționa doar legătura puternică a Universității cu cele două proiecte de cercetare prioritare ale României în Strategiile europene *Europa 2020* și *Orizont 2020*: „Strategia Europeană a Dunării” și „Infrastructura de Lumină Extremă” (ELI) de la Măgurele, ultima fiind o facilitate europeană cu 3 piloni în statele din zona central-estică a UE: în România, Rep. Cehă și Ungaria.

În final, Vă transmit cele mai înalte aprecieri și cele mai bune urări din partea mea și a colegilor mei din Academia Română pentru calitatea înaltă a activității didactice și științifice pe care o desfășurați, care este recunoscută în țară și în străinătate. Să aveți și să educați același patriotism luminat în integrarea României în Uniunea Europeană!

LA MULȚI ANI! Vivat Academia, vivat Alma Mater!

Bibliografie

1. Dan Berindei, *Istoria Academiei Române*, Editura Academiei Române, București, 2006
2. Dorina Rusu, *Dicționar–Membrii Academiei Române 1866-2010*, Editura Enciclopedică, București, 2010
3. Dorina Rusu, *Istoria Academiei Române în date*, Editura Academiei Române, București, 1997